

ONAMENŢELE.

IN TOATA ROMANIA
L n. 47
24
12
IN STRAINATATE:
60
INSERŢIUNI ŞI RECLAME:
30 litere petit, pagina IV, 30 bani
III, 80 bani, pe pag. II, 2 lei noi
Reclame a lei noi linia.
număr în capitală 10 bani.

TIMPUL

ANUNCIURI:

Se primesc în străinătate: La D-nul Haasenstein & Vogler în Vienna, Walfischgasse 110, A. Oppelk în Vienna, Stubenbastei 2, Kuhl's Moas în Viena, Seilerstätte 7; Philipp Lobb în Vienna, Eschenbuchgasse 11; L. Lang & Comp. în Pesta, Hava-Laffte & Comp. în Paris, C. Adam 2, Courfour de la Croix-Rouge 2, Paris; Orain & Comp. Rue Dronot 2 Paris; Rug. Micoud, 129-140, Fleet Street London

Scrisori nefrancate nu se primesc.

Articolele nepublicate se vor arde.

Un număr în Districte 15 bani.

ESE IN TOATE ZILELE DE LUCRU.

Biurul Redacției și Administrației: Palatul 'Dacia'.

Table with exchange rates for various locations like Bucuresti, Giurgiu, etc.

Table titled 'Cursul de Viena, 29 septembrie' with financial data.

Table titled 'Cursul de Berlin, 3 octombrie' with financial data.

Table titled 'Bucuresti - Suceava' with exchange rates.

Table titled 'Suceava - Bucuresti' with exchange rates.

Table titled 'Bucuresti - Giurgiu' with exchange rates.

PLECAREA TREPURILOR

Table listing train departure times for various routes like Bucuresti-Suceava, Suceava-Bucuresti, etc.

va ține expoziția, românii merge în Paris, vor găsi ziarul 'TIMPUL' la Magasins du Printemps, număr Haussmann 70.

DEPEȘI TELEGRAFICE

ALE 'TIMPULUI'
(Agenția Haava)
(3 Octombrie, 4 ore seara.)
Londra, 3 Octombrie.
Compania de iramă contra Afganistanului este probabilă.
News, anunță că ea va începe în noiembrie.
Mirilitatea a ordonat stațiunii navale să lădi să plece în golful persic.
(4 octombrie, 9 ore dim.)
Viena, 3 octombrie.
'Neue freie Presse' asigurnă, că misiunea austriacă a cerut ieri, ca împăratul să o socră în privirea demisiei, ce s-a cerut cabinetul.
Cabinetul își sprijină cererea pe motivația că nu s-a pregătit încă proiectul de buget, și că nu împărtășește vederile lui Andrássy în privirea creditului acordat a acoperi cheltăilele ocupației și a Ertogavinii.
Londra, 3 octombrie.
Ziarul 'The Times', că demisia d-lui de Szell, ministrul de finanțe al Ungariei, a fost respinsă, și că demisia întregului cabinet este încă și n-a fost rezolvată.
Viena, 3 octombrie.
Constantinopol se scrie către 'Post' și 'Correspondenz':
Car-papa a vestit Porțel, că misiunea sa n'a isbit. S'a răspândit zvonul, că papa va numi guvernator general pe Sultana, a informat pe d. Layard, care poate adopta proiectul său, relativ la introducerea în Asia mică.
Londra, 3 octombrie.
L'adaos, că în curând va dispărea și supse d-lui Layard un alt proiect de reforme, ce se va comunica și la

zintă opozițiunea, or cât de puțin sunt în număr, au un rol însemnat de implinit în aceste împrejurări. Știm că nici talentul, nici patriotismul, nici bărbăția nu le lipsesc, și așteptăm cu încredere ziua desbaterilor, unde vor avea a îndeplini înalta lor misiunea de a revendica, atât prin cuvintele cât și prin faptele lor, drepturile imprescriptibile ale adevărului întunecat astăzi și a apăsa prin protestările lor principiile constituționale sfășiate.

Cronicile noastre vechi vorbesc despre niște Domnșori, adică pretenzenți la coroană, cari turburau vreme un colț al țării, își puneau cisme roșii în picioare și cucă în cap, distribuiau după placul lor în ținutul uzurpat moșiile și veniturile Domniei, se ridicau apoi cu oaste de strinsură asupra Domniei, până ce lângă vr'un vad, ori vr'un cot de moară ori pod, oștile Domniei țării puneau capăt cismelor roșii și chrisoavelor scrise în cerneală roșie.

Credeam, că cel puțin de 300 de ani au dispărut epoca lui Papură Vodă, a lui Ciubăr Vodă și a multor altora, cari amărâu viața bietului Petrea-cel-Schiop.

Iată însă, că un raport către Domn al ministrului nostru de interne ne arată, că în ținutul Bacăului din Moldova au subsistat în timpul cel mai nou dinastia d-lui inginer Tetoianu, care în comuna Berzunțu au luat pământurile unui arendaș și le-a împărțit la locuitori, și că abia acum, reintrând Domnia legitimă în drepturile ei, s'au reintrodus statu quo ante bellum, scoțându-se de câtră d. prefect locuitorii de pe pământurile usurpate.

Iată raportul în cestiune: D. prefect al județului Bacău, prin raportul nr. No. 21,674, își face cunoscut că, cu ocazia mergerii d-sale în comuna Berzunțu, spre a pune pe arendașul moșiei statului în posesiunea pământului care i se luase din stăpânire de către d. inginer Tetoianu și se dase locuitorilor din acea comună, observând și lucrările relative, aflate în cancelaria acelei comuna, a văzut că ajutorul de primar care gema afacerile comunale în local primarului demisionat, n'a fost la înălțimea chiamării sale de cap al administrației comunale, și că anul dintre consilierii este interesat în această cestiune, și că a fost chiar conducătorul cetel locuitorilor cari au arătat împotriva de a abandona posesia aceluia pământ.

Asemenea a mai constatat că administrația comună este rău condusă, și că consilierii nu sunt în stare a face o ameliorare. Pentru aceste motive și pe baza art. 71 din legea comună, vin respectos a ruga pe Măria Ta să binevoești a aproba dizolvarea aceluia consiliu, și a semna anexatul proiect de decret.

cino a fost acel d. Tetoianu, care a avut puterea de a depozeda pe un arendaș și de a pune în stăpânirea pământurilor pe locuitori?

În fapt însă lucrul stă astfel: D. inginer ca reprezentant al statului, proprietar al acelor pământuri, nu le a dat în posesiunea ei în proprietatea locuitorilor. Dacă d. inginer a comis erori, acestea îl privesc pe d-sa și pe statul păgubaș, ni l de cum pe locuitori, cari erau în drept a da cu pușca atât în drept cât și în arendaș și în d. C. A. Rosetti, care cutează a le răpi pământurile, ce sunt cu bună credință a lor; și în ori ce caz, chiar dacă locuitorii n'ar fi avut dreptate, pământurile nu li se puteau lua de cât în urma unei hotărâri judecătorești și pe calea legiunită, nici ne cum însă prin bunul plac al unui prefect sau al unui ministru. Chiar o posesiune uzurpată nu se poate lua așa ca din senin și fără știrea lui Dumnezeu din mâinile unui om, ce o posedă cu bună credință.

Rescumpărarea căilor-ferate române.

Citim în 'Neue freie Presse' următoarele:

Condițiunile bănești cu care guvernul român voste a cumpăra rețeaua ce aparține Societății căilor ferate sunt următoarele: Se vor emite obligațiuni de ale statului, cu dobândă de 6 la sută, asigurate pe o parte într-o ipotecă asupra căilor rescumpărate, și pe altă parte în venitul monopolului tutunurilor. Cu aceste hărți el va plăti pentru acțiunile de fundațiune care 60 taleri pentru fie-care 100 taleri, iar pentru acțiunile de fundațiune cu prioritate de 8 la 100, el va plăti câte 100 taleri pentru fie-care 133 1/3 taleri, sau, ceea ce vine tot la una, pentru fie-care 150 taleri, care este valoarea nominală a acele priorități de fundațiune, el va plăti câte 200 taleri. În sfârșit guvernul acordă câte 115 taleri pentru fie-care obligațiune de prioritate cu 6 la sută.

Societatea s'ar împăca cu aceste condițiuni; însă mai sunt de invins încă greutăți juridice. Astfel societatea cere anume ca în Berlin să se așeze forul administrației obligațiilor de prioritate cu dobândă 6 la 100. Căci societatea căilor ferate române, chiar în cazul când ar vinde indatoririle sale, ar trebui în vederea acelor obligațiuni și a prescripțiilor din statutele sale privitoare la tragerea la sorți a priorităților de fundațiune cu o dobândă de 8 la 100, să urneze a exista ca Societate și să nu intre în lichidațiune, pentru că almintrelea ar fi silită să plătească îndată obligațiunile și în genere toate sarcinile sale. Deci urmând societatea a exista formal, mutarea forului ei de la Berlin la

București nu s'ar putea îndeplini. Această mutare ar fi tot-d'una echivalentă cu lichidarea societății ce există aici.

În zadar până în ziua de astăzi s'au făcut încercări pentru înlăturarea acestor greutăți.

ARMATA ROMÂNĂ în războiul 1877/78.

(De un martor ocular.)

(Urmare)

După ce am mers călare cinci ceasuri, am ajuns la brigada Borănescu. Centrul bivnacului era format de un regiment de infanterie, în coloane de companii, căruia îi urma artileria. La aripa dreaptă stăteau ambulante și părți de tren cu două escadroane de călărași, iar la aripa stângă a armatei tăbărite, era așezat un regiment de dorobanți. Trupele erau deja de 14 zile aci, și se aranjaseră cu totul ca acasă. Pentru grupe de câte 5-6 oameni, se săpaseră gropi acoperite cu vreascuri, pentru a li apăsa întru câtva în contra cumplitei călduri a verii, fiindcă mai cu seamă pe la amiază, era aproape peste putință să stai sub corturile scunde destinate pentru câte trei oameni. Numai câteva întărituri, ridicate spre partea inamicului, aduceau aminte cumcă oamenii stăteau în fața unui inamic, deși în oare care depărtare; încolo bivnacul avea pe deplin caracterul unei tabere în vremea păcii. Mai multe colibe mari de crengi erau menite pentru menajul ofițerilor și comandanților superiori, și formau întâiul front al taberei, îndărătul că uia bivnaca trupa, iar în spatele ei, corpul ofițerilor își ridicase în divizii colibele și corturile, după care veniau rânduri-rânduri bucătăriile și depozitele de vite de tăietoare. În aceeași zi încă, pe la 5 ore seara, ne ridicăm de acolo și ajunserăm la Brislau, pe drumul cel mare către Plevna, care era plin de ranite rusești risipite pe o așia retragerii trupelor din luptele nenorocite dela 31 Iulie. La Brislau am ajuns d'abia la 10 ore noaptea, deși depărtarea nu era, mai mare de 18 kilometre.

Puținele oare de marș au fost de ajuns pentru a face să văz întregul fel de a fi al armatei, și experiența făcută nu este tocmai-tocmai favorabilă.

Înainte de toate coloanele se tăria încet și a lene, căci un asemenea fel de înaintare nu se poate numi marș, și după fiecare jumătate de ceas stăteau locului, pentru a stringe în câteva coloane de marș risipite.

Pe câtă vreme ne mișcam pe drumul de vale, marșul era într-o măsură regulat, dar cum trecerăm unele formațiuni mai unduioase ale terenului, îndată coloanele perdeau comunicația între ele, pentru că artileria, care mergea înainte, de și tunurile erau trase de șase cai, au putea învinge de cât cu mari silințele cele mai neînsemnate obstacole ale terenului, nu pentru că erau cai răi, căci nu se puteau numi

de dreptul răi, ci pentru că tunarii călări n'și pricepeau treaba, cu un cuvânt nu știau să măie. Acest neajuns se rejeta regulat, când coloanele din frunte nu luau cea mai mică cunoștință de împiedicările ce se întâmplau în urma lor, ci mergeau fără grijă înainte; iar când artileria suia înălțimele și restabiea în trap comunicația, atunci luau înțelegerea și geografice a terenului pe care opera trupa, contribuia să completeze confuzia; habar n'aveau încotro merg, ci se mișcau mai înainte, pentru că așa era porunca; dar dacă am fi căutat chiar vr'o chartă la ofițerii români am fi făcut în zadar, și chiar de se găsea din întâmplare vr'un exemplar de chartă de stat major, între zece o pricepea unul și acesta abea. Toate cele erau numai spolia pentru aparență fără trebuitorul fond din lăuntru.

Veni un period de nu deplin și temeinic farniente, dar pe de altă parte e drept că grozava căldură, și miliardele de țintari, paralizați ori ce acțiune. Crengi nu se mai găseau nicăieri de jur împrejur, dar soldații găsiră un expedient minunat, căci mulțumită hărțelilor ce și luaseră cu ei, au putut să și facă bordeie în pământ și astfel trăirăm binisor vr'o 14 zile ca și într-o tabără de pace, și ca și când inamicul ar fi fost cine știe unde. Numai călărașii, cari erau la Riben, pe malul râului Vid, făceau dese excursiuni în regiunile de dincolo de rău dealungul drumului ce duce la Orhanie și care pe atunci gemea de bașibuzuci și cercheji; trupa aceasta își împlini datoria în mod perfect.

Pe când divizia IV tăbărea lângă Brislau, mai trecură Dunărea succesiv încă două divizii române pe la Corabia, astfel încât prin această trecere se prileji o înaintare generală din pozițiile de până acum, încât la 4 septembrie, trupele luară la Verbița o poziție concentrică de unde după două zile porniră la Grivița peste Trstenicul turcesc.

Marșul de noapte făcut atunci spre Grivița, ce nu era mai departe decât un ceas și jumătate, a ținut 14 ceasuri, iar statul-major își dete și cu această ocazie un imens testimoniu de paupertate, pentru că cu toată excelența chartă a lui Scheda, nimeni nu știa drumul într-ocolo. Trupa ajunse la Trstenic pe la două ore dimineața, însă într-o stare care făcea cu neputință mersul mai departe, pentru că în urma alergăturilor în sus și în jos, fără de nici un plan, și din cauza ostenelei produse prin ele, aproape 60 la sută din oamenii rămăseseră în urmă. În loc de a ajunge la 10 ore noaptea în pozițiile indicate, a trebuit să se odihnească la Trstenic pentru a și

BUCUREȘTI

23 Sept. (4 octombrie)
Prim ministru trebuie să fi sosit în Capitală, și ziua este așteptată unde Camerele vor avea a face la Mesajul de deschidere. Nu avem cea mai mică îndoielă în soluțiunea ce vor da ele celorlalte constituționale, ce se vor face cu ozațiunea desbaterilor așteptate; ea nu va fi alta de cât întru vederea supusă și umilită a voințelor constituționale ale guvernului. Rețineră constituțiunii pe calea constituțională, deși ea se impune evident spre a se pune acea constituțiune în acord cu noile împrejurări favorite pentru țară din congresele la Berlin, va fi înlăturată, și Camerele vor lua asupra-le, conform voințelor cabinetului radical, măsura de a îndeplini o lucrare pentru care nu s'au competență, și care în urmăre va rămâne lovită de nulitate absolută.

aduna coloanele, și abia la 9 ore dimineața ajunseră la Grivița, la care am fi putut ajunge, precum am spus, într'un ceas și jumătate, nemergând direct de la Verbita. A fost un adevărat și rar meșteșug a marelui stat-major de a purta noaptea, fără de nici un plan ocolan, pentru ca în sfârșit să iasă cu ea, cu totul în alte puncte, decât cele hotărâte de mai înainte; așa încât regimentele rusești, cari stăteau în urmă, crăzură un moment că suntem turci și luând atitudine de atac porniră în marș spre noi, până ce în sfârșit se lămurii greșala. În ori-ce alte împrejurări, niște greșeli atât de grele în contra ideilor celor mai elementare ale științei militare, s'ar fi răsunat cumplit, dar fiind că n'aveam aface decât cu turcii, cari și ei nu făceau alta decât ceea ce făceam și noi, incidente de asemenea natură, cari se repetău des, rămaseră din fericire fără urmări.

Pentru că turcii păzeau cu sfincșenie neglijența lor vestită în serviciul avantposturilor, de aceea experiența practică, pe care românii ar fi putut-o face spre a o duce acasă și a se folosi de ea, a suferit din cauza acelei neglijențe, și dacă s'ar întâmpla vreodată ca armata română să stea față în față cu trupe bine învățate, atunci s'ar arăta la cea d'antăi ocazie cât de neglijenți sunt românii pentru a introduce în serviciul de siguranță acea ordine și atențiune minuțioasă, pe care o cer împrejurările. Era un lucru de toate zilele ca vedetele să adoarmă și să fie prinse în această stare, și nimenea habar n'avea de aceasta, pentru că soldatul vedea același lucru la ofițeri, pe care nici capul nu-l durea de dușman, ci se îngrijeau numai, ca vistavoii să fie totdeauna la îndemână cu perinele și plapomele. Neveste de ofițeri împărțeau viața de tabără cubarbașilor lor, fără ca cineva să ridice un veto contra unei asemenea stări de lucruri, care demoraliza trupa într'un mod îngrijitor; și dacă în nemijlocita apropiere a marelui cartier general unde sosise Vodă Carol, nu se întâmplau asemenea lucruri, la trupă însă domnea din contra o libertate nemărginită; iar când lucrurile se întrecură prea cu deodochiul, găsiră îndată un expedient eficient, și „Crucea-roșie” trebui să pată rușinea și să mascheze frumusețea scandalului.

(va urma)

DEOSEBIRE ÎNTRE DOI FII SUB RADICALI

D. Plaino fiul a demisionat din postul de sub-prefect ce ocupa la Rimnicul-Sărat spuiind numai, că d'unitatea nu-l mai permitea a raporta solitaritatea faptelor ce se petreceau în acel județ. Ori cari ar fi fost acele fapte, se putea caele să nu fie de loc dintre cele cari să pară rele partidului radical și prefectilor săi și cu toate acestea se indigne pe alți muritori mai susceptibili de cât membrii partidului radical.

D. Rosetti fiul ex-sergent scrie un articol în „Românul”, prin care lovește în demnitatea corpului medical militar și ofițerilor superiori, atribuindu-le fapte, cari fiind adevărate ar constitui delicta militare. A zis că medicii și șefii în exercițiul funcțiunii lor au aplicat bolnavilor și infioriorilor pedepse ne prevăzute de legile existente (bătăia) și încă în proporții fabuloase (câte 500 spânji sau nuele). Este a afirma că acei medici și șefi s'au făcut culpabil de delictul prevăzut și pe deșpit de legea penală militară, de a fi întrebuițat pedepse ne prevăzute de legile și reglementele militare.

O asemenea denunțare atrage după sine (ar trebui să atragă trebuia să zice) căci sub d'niș radicali nu e corect a zice că aplicarea legilor este o chestiune de interes politic, și alte considerațiuni) ar trebui dar să atragă după sine o acțiune în calomnie contra d-lui Rosetti fiul,

din cele mai caracteristice, și care se pedepsește mai sever de cât o simplă calomnie ordinară. D. Rosetti ar fi pus în pozițiune a proba că ce a scris era adevărat, culpabilul s'ar urmări și cu acea ocaziune s'ar vedea dacă s'o fi întâmpiat prin excepțiune ca vre un șef să fi trecut peste datoriile sale și să fi aplicat vre-o pedeapsă neprevăzută de legi și reglemente. Aceasta însă nu a putut fi regula generală de conduită a medicilor și șefilor, și ea nu s'a petrecut nici a două-zecea parte din cele scrise. Iar în caz când denunțatorul nu ar fi probat imputările false și imaginare ce și a permis a face medicilor și șefilor superiori militari; ar fi fost loc a se aplica pedeapsa prevăzută de lege pentru asemenea calomnii.

D-lui Plaino fiul, „Monitorul Oficial” printr'un comunicat ne spune, că-i s'a făcut o acțiune în calomnie, de și nu era vorba de cât de niște fapte nespecificate și necalificate, care putea să difere după modul de a vedea lucrurile al fie-cărui.

D-lui Rosetti fiul nu i s'a făcut o asemenea acțiune. „Monitorul Oficial” s'ar fi grăbit a o anunța, spre a mai provoca admirațiunea aceluia pe cari d. Rosetti tatăl s'a obișnuit a'î desprețui spunindu-le prin organele sale de publicitate toate basmele c'î trec prin minte și i par utile cauzei sale.

Lucrul e natural. D. Plaino fiul lovia în prefectul partidului radical, într'unul dintre unșii d-lui Rosetti tatăl,—o crimă persecutabilă și foarte sever pedepsibilă după codul penal al clicii radicale. D. Rosetti fiul lovea în corpul medicilor și șefilor militari, cari acum, după ce și au terminat greaoa misiune, desorganizarea lor ar face radicalilor multă plăcere. Se știu tendințele, discursurile și articolele radicalilor de a desființa armata permanentă, și ura ce are aceasta clică în contra șefilor militari speciali, pe cari ar fi fericită ce i putea înlocui cu șefi improvizati ca ai gardiei, pe care contra legii i a impus și milițienilor prin desființarea corpului ofițerilor milițieni și confundarea milițiilor cu garda.

În fine cel dat judecării e Plaino fiul și celălalt e Rosetti fiul; iată deosebirea sub radicali a fi Plaino fiul și a fi Rosetti fiul. Celul d'intăi nu i e permis în indignarea sa contra unor arbitrarități insuportabile, nici să lase o umbră de bănuială asupra unui funcționar radical. Celul de al doilea i se cade să insulte corpuri întregi. Cel d'intăi se dă judecării numai aluziune dacă și permită să facă la oare-cari fapte adevărate dar necorecte ale roșilor.—Cel de al doilea este inviolabil. Totul la radicali e drept sau ne drept, dupe cum e vorba de un radical sau de un om independent.

Darea în judecată însă a d-lui Plaino fiul s'a făcut pușin făcută cu scopul de a se descoperi vre un adevăr? Ar trebui să fim prea naiivi ca să ne gândim la una ca aceasta. E o pură ironie, o fanfaronadă radicală la adresa aceluia pe care d. Rosetti s'a obișnuit a i face să crează ce va voi. O nouă comedie a d-sale. De sigur că această dare în judecată, venită dupe o lună și jumătate de la darea demisiunii, nu s'a făcut de cât dupe ce prefectul respectiv va fi dat încredințare d-lui Rosetti că lucrurile s'au ticiuit ast-fel, că nimic nu se mai poate constata, și după ce d. Stătescu va fi putut spera că numișii d-sale nu le va da vre un nou blam. Se nu se crează însă d. Rosetti în ticiuire și nici d. Stătescu s'a nu se prea rezeme pe asemenea; ideii căci oamenii a început a se deștepta și magistrații (chiar cei improvisați de d-sa) a se emancipa.

Cu toată sfruntarea cu care mai loviți încă pe conservatori, d-lor radicali, nu credeți că a mai ramas cine-va (afară de membrii clicii domniilor-voastre), care să nu poată face deosebire între faptele lor și ale domniilor-voastre, și să nu vază destul de limpede tertipurile, sub care as-

cundeți persecuțiunea mortală pentru tot ce nu e radical și favoritismul cel mai culpabil pentru d-niile voastre și ai d-niilor voastre

Nu mai se trec greșalele. Renunțați a trata publicul drept burta verde, și lipsiți-ne de desgustul de a vedea asemenea panglicării, căci noi știm să vedem adevărul. În specie putem înțelege ce înseamnă darea în judecată a d-lui Plaino fiul, și deosebirea nedreaptă și culpabilă ce faceți între un om independent și un radical.

REVISTA ZIARELOR

Mai înainte d'a se consuma lovitura de Stat ce ni se pregătește, siliți suntem să repetăm din nou câteva cestiuni relative la instrăinarea Basarabiei.

Dupe miniștri noștri radicali, abandonarea unei provincii întregi, compusă de trei județe, către un Stat vecin, nu constituie o instrăinare a unei porțiuni din teritoriul României, ci o simplă rectificare sau schimbare a hotarelor sale! Și, prin urmare, nu este nevoie să se convoace noue Adunări, conform art. 139 din Constituțiune, Adunările actuale fiind competente să încuviințeze sacrificiul ce ni-l impune tratatul din Berlin.

Să cercetăm, încă odată, adevărata stare de lucruri:

1. Dacă este așa, cum pretind guvernării noștri, ce înseamnă art. 4 din Constituțiune, dupe care „teritoriul României este împărțit în județe, plăși și comune”?

În Basarabia găsim trei județe, și ni se pare că nu este vorba d'a le schimba sau rectifica limitele, ci este vorba d'a la suprima, cedându-le pe toate Rusiei.

Și, când se deslipește din corpul țerei o provincie întreagă, când se suprimă trei județe spre a se lipi la un Stat vecin,—aceasta se chiamă schimbare sau rectificarea hotarelor?

Dar județele fac parte din teritoriul României (art. 4 din Const.) și teritoriul acesta este inalienabil (art. 2). Negreșit, și porțiunile de pământ, cari se cedează reciproc cu ocaziunea îndreptărilor de granițe, fac parte din teritoriul României; dar aceste porțiuni fiind de mică importanță și cedate reciproc. Constituțiunea permite să le instrăinăm și numai cu ajutorul unei simple legi ordinare (art. 2).

Dar Basarabia întreagă, o provincie având trei județe, unul din cele patru corpuri din cari se compune România, se poate onest compara cu micile porțiuni de pământ, ce se pierd și se câștigă atunci când se rectifică fruntariile a două țeri vecine?

II. Oltenia, Muntenia, Moldova și Basarabia constituiesc „România liberă.”

Guvernul se face a crede că este o simplă chestiune de îndreptare a granițelor, atunci când este vorba să perdem una din aceste patru provincii.

Foarte bine. Dar dacă un alt guvern, imitând pe cel da astăzi, ar pierde Oltenia, tot îndreptare de granițe vom numi și această pierdere?

Imprejurarea, că Oltenia se compune din mai multe județe de cât Basarabia, nu poate, de sigur, să modifice credința miniștrilor radicali. Basarabia are trei județe Oltenia are cinci; pentru ce trei județe pierdute să nu se considere ca și cele cinci ale Olteniei?

Și, dacă putem ceda trei județe printr'o lege ordinară, pentru ce să nu putem ceda tot ast-fel și cinci, și zece, și cinci-spre-zece? Pentru ce să nu putem ceda tot pământul țerei, afară de Capitala București? Să precizeze radicalii, care este numărul districtelor, cari, fiind cedate altui Stat, constituiesc o rectificarea de fruntari, și câte sunt județele pe cari ar trebui să le perdem, pentru a fi autorizați să zicem că se atinge teritoriul, iar nu granițele României!...

III. Dupe art. 58 și 68 din Constituțiune fi—care județ, în general, trimite la Adunări 4 deputați și 2 senatori.

Basarabia ne dă, prin urmare, 12 deputați și 6 senatori.

În momentul când Adunările actuale vor vota cedarea Basarabiei, în acelaș moment votează și supresiunea acestor 12 deputați și 6 senatori.

Apoi, chiar dacă s'ar admite că Camerele actuale sunt competente să voteze cedarea Basarabiei, pot ele oare să modifice, prin acest vot, compozițiunea puterii legislative? Și, dacă nu aș dreptul să facă această modificare, cum și ce fel pot ele emite un vot, care să producă fatal asemenea consecințe?

Dacă, printr'o lege ordinară, direct sau indirect, numărul deputaților și al senatorilor s'ar putea împușina cu 18, pentru ce să nu se poată întrebuița acelaș mijloc spre a reduce pe deputați la 25 și pe senatori la 15?

IV. Jurământul prestat de M. S. Domnitorul, cu ocaziunea suirei Sale pe Tron, este formulat ast fel, dupe art. 87 din Constituțiune:

„Jur de a păzi Constituțiunea... și integritatea teritoriului.”

Acest jurământ este personal al Măriei sale, abstracțiune făcând de acela pe care miniștri i depun în mâinile sale.

Teritoriul României, la 1866, când s'a prestat acel jurământ de către M. Sa, se compunea din patru provincii, între cari și Basarabia.

Prin urmare, Domnitorul a jurat să păstreze câte și patru aceste provincii.

Cine l va deslega de jurământul săvârșit, spre a putea subscie pierdere Basarabiei?

Camerele actuale, sau acela cari sunt singure în drept a revisui Constituțiunea?

Dacă cele d'antăi sunt competente să o facă în privința pierderii Basarabiei, pentru ce nu ar fi competente, tot dânsule, să deslege pe M. Sa de jurământul prestat pentru conservarea celor-lalte trei provincii?

V. M. S. Domnitorul este una din puterile Statului (art. 31 și 22 din Constituțiune).

Această putere este independentă de cele-lalte puteri, și are atribuțiuni bine precisate de pactul nostru fundamental, între cari este și dreptul de veto (art. 93).

Miniștrii noștri radicali înțeleg oare a respecta această putere și a nu suprima în fapt dreptul său de veto?

Conștiința și religionea M. Sale pot să fie atinse în prezența jurământului din 1866.

Guvernul se simte capabil d'a le respecta?

Domnul, în țerile constituționale, este un drapel și o forță, care ține balanța între osebitele partide, ce și dispută puterea; dar acest drapel este o voință, iar nu o simplă stofă, care se lasă a fi târâtă dupe roia venturilor și împrejurărilor.

Domnul, cu alte cuvinte, este o inteligență și o inteligență liberă, care se mișcă și lucrează cel puțin tot așa cum se mișcă și lucrează miniștrii.

Guvernul radical respectează aceste reguli elementare de drept constituțional? A făcut oare, și face el tot ce este dator să facă, pentru ca libertatea de acțiune a Suveranului să nu fie atinsă?

Viitorul ne va răspunde la toate aceste întrebări.

Noi ne-am îndeplinit ca ziaristi cea din urmă datorie. „Pressa”

CRITICA DIDACTICĂ.

Convins că o critică conștiințioasă are de scop a căuta în operele altora secretele artei și ale științei spre a le formula în metode, am îngrijit a nu mă depărta de la această regulă de conduită în înțina mea recensiune asupra aritmeticii d-lui Mirescu.—Credincios voi rămânea acestui sistem, în cea de față și cea din urmă.

Antorul responsabil la notița mea bibliografică (publicat în „România Liberă”) și propune a da o nouă direcție criticii

didactice. —Nu'mi permit a angajemica puțin folositoare și pe care n'au avea timpul de a o susținea. Pare numai prea îndrăzneț din parte a patrona și apăra lucrării, pe care le-ai părșit, le-ai condamnat; cine-va când și propune a deveni imperialist ca Cesar într'o societate cari toți suntem pompeiani, are o multă putere, de o perfectă dăruiri-ce s'ar zice, consecință, armonizând lipsesc din apărarea d-lui Mirescu.

Onor. cititor ne va ierta dacă pot reține mișcarea ce'mi inspiră de logică. Inteligențele luminate și interesază de progresele instrucțiunii de obște, se disting prin calități mai ofensive, mai puțin amare; la alegerea dresaz, plin de încredere ca adevărul tepta în spiritul lor un echo întărit, mai autorizat ca vocea mea.

Fiind cert ca de la inteligența științii atiră și avoția sea, un timp mergem numai în academiile să căutăm mina, trebuie s'o găsim pretutindunde accesibilul tuturor.—Școalele noastre sunt atelierul de lumină pentru tinerii elevi, școalele de adulți pentru lușii școalele de companie pentru soldații. D'aci s'ascute mintea, d'aci citirea rea și calculul se lăsează în masa marelui.— Prin urmare este indispensabil cărțile ce se pun în mâinile elevului crătorului, soldatului, dela alfabet la aritmetica, să copindă noțiunile și esate asupra lucrărilor celor mai ale, mai utile; și, fiindcă în toate condițiunile și epocole vieții, nici o ramură cunoștință nu este de nu folosi ca aritmetica, nu trebuie să neglijez mic ca ea să fie folositoare.

1) Lungimea în espunerea unei materii este mai mult prejudicabilă decât un toare și, în ori ce caz, lecțiunile sunt repetate mai ales, sunt cele cele mai bune.

D. Chadwick, într'un memoriu citit în academia de științe morale și științe în 1864, confirmă această părere în o eroare, zice d-sa, de a crede că în a ținea ocupat pe un elev câte 5 ore cu același studiu spre a obține bune rezultate. Cu cartea d-lui Mirescu nu se va putea procede altfel. Teoriile științifice, cu cari autorul precede parte teoretică și reală a studului, vor contura rădăci într'atâta atențiunea copilului sovenivul celor predate în 4 ore de vreme se vor perde repede din memoria lui. În loc ca cursul d-sale să fie întocmit de elemente clare și simple, cari să se concentreze în cătra idei generale teoretice și aritmetice arse mai esențiale, se întinșă în potrivă la teorii și principii cari sunt mai fundamentale, la reguli și la exerciții cari de cari mai lungi. (vezi la imăregule de peste 40 rânduri).

2) În urma raportului comisiei sărcinate de Ministerul Instrucțiunii Franța a studia reformele de intrucțiune sistemul instrucțiunii primare, s'au în Franța societăți de directori de școli normale, de institutori, de inspectori școli, cari au elaborat tratate de didactică conform cu dispozițiunile circule ministeriale din 18 noiembrie 1871.

Antfel, d. M. Franre, directorul școlilor normale primare, a publicat în anul 1872 un curs de aritmetică pentru școale normale. Între altele, iată ce citim în tractat: „În aritmetică trebuie să căutăm probleme practice; cea mai vulgară științe poate fi utilă, dacă în loc de a pune numai niște țifre, dăm acestor probleme un sens, care să desemne obiectele concrete de elev; spiritul tinerilor nepătrunșă abstracțiunile, exercițiile cu celor patru operațiuni nu trebuie să facem de cât cu numere concrete. Căpre calculul cu numerele zecimale instructorii acia cari le tratează cu numerele întregi: marelui cel mai mai prompt caută în a studia de d'operațiunile asupra acestor două clase de numere, și aceasta pentru cuvânt și în unele și în cele lalte, unități mează acesti lege de descreștere, în o descreștere nereglată, cum se observă fracțiunile ordinare, și apoi, este mai lesne a face pe elev să înțeleagă, este a 10,100,1000 parte dintr'o unitate de cât și se aplică ce înseamnă 75000.”

D. Edmond Degrange, autorul școlii de aritmetică, iată cum se expune asupra celor ce preferă teoria practică în școalele primare (în specie d-lui Mirescu). Sunt autori, zice Degrange, nepotând descinde de la limbajul al matematicilor superioare la limbajul simplu care se cuvina aritmeticii, și necontenit analiază în calculele cele m-

...tracate elementare de...
...ce devine cea mai im-
...betorii destinați la varile
...societății? Se ved silii ne-

...inspector general al instruo-
...in noua aritmetică pen-
...rimare ce peste 1000 exer-

...Moșnic, în cursul său de
...Vien, Druck und Verlag Carl
...intrebunțeză această me-

...acestui eminent geniu este
...gratitate în fața ori-cui. Atătea

...insitutorii din capitală, cari 'mi
...Atunci a'ni comunica p'rerile
...impărtășesc și aplică în ge-

...răsi lucrarile confuze și com-
...imbrățișă pe cele clare și sim-

...Mirescu, care de altmintrelea
...o dată institutor primar, nu
...tal lui L'evrier un simplu act

...mei preopinent însă nu numai
...probă acest sistem, dară 'l și ridi-
...ș numindul metoda necilor, leilor.

Cartea lui M. Swartz, Elemente de arit-
...metică pentru clasele primare, București
...1867 impr. statului 2 vol) conține peste
...1000 exerciții practice, dispuse și combi-

Școli profesionale sunt în țară, de și pu-
...ține. — Ce aritmetică ar recomanda d. au-
...tor pentru școala Franca s. a. ? Dăpe noi,

Metodele ingenioase și rezezi născute
...dintr'o constantă aplicațiune nu sunt o
...invențiune a mea; d. autor va bine voi,

ADUNAREA DEPUTAȚILOR

Ședința de la 20 septembrie 1878.
...Ședința se deschide la ora 1 d. a., sub
...președința d-lui An. Stoiljan, vice-preșe-

CRONICA

Atragem atențiunea d-lui procu-
...ror general asupra următoarei re-
...clamații, ce ne o trimite d. Tobias

rea mea. Dacă m'a adus la poliție la ora
...5, în camera oficalului de serjenți, unde
...am început a mă amenința, că de voi ră-

Tobias Sălcianu.

Publicul a putut observa că de când
...s'a putut completa Camera, această adu-
...nare ține ședințe regulat, lucrând când

Nu tot așa însă se petrec lucrurile și
...cu Senatul. Și acest corp s'a complectat
...și a ținut o ședință, în care s'a respins

M. S. Domnul a conferit crucea „Tre-
...cerea Dunăre” ofițerilor și gradelor infe-
...rioare din corpurile armatei imperiale ruse

Medalie comemorativă. — Medalia com-
...emorativă a rebelului din 1877-78, pe
...care M. S. Imperatul tatarilor Rusilor a

Medalie. — Prin înalt decret Domnesci
...s'a acordat dreptul sergentului-major Mag-
...dalinescu Ștefan, din regimentul 1 de că-

Nunț. — Prin înalt decret domnesc
...d. dr. C. Davila s'a numit membru în
...consiliul permanent de instrucțiune, în

„Curierul de Bacău” scrie:
...„Una din ocupațiunile cele mai serioase

Privitorul, sau acel ce din întâmplare
...ar vedea această mișcare și desfigurare a
...judecătorilor, trebuie să deplângă cu tot

Nu zicem, că d. prefect să'și schimbe ac-
...cum, la vârstă înaintată, obiceiurile de care
...e dominat; dar cel puțin să'și satisfacă

In ziua de 15 Septembrie, la podul dru-
...mului de fer stricat prin inundațiunea Bi-
...tritei, lucrându-se la baterie unor șaram-

parte o plată care atingând niște stâpi
...ce ținea săguta cu barbaele, aceasta nu
...și ad robit doi din lucrătorii ce erau

Unul din ei a murit și celalalt nu se
...speră a scăpa cu viață. Faptul constatîndu-
...se imediat de d. procuror, se zice că

Găsim în „Monitor” următorul co-
...municat caracteristic:
...„D-nul Alexandru Plaiu fiul, la 25 ale

„D-nul Alexandru Plaiu fiul, la 25 ale
...lunii Iulie trecut, în prezina alegerilor de
...deputat al colegiului al patrulea de Rim-

„D-nul Plaiu a declarat procurorului, că
...nu răspunde d-sale, dară că va proba
...înaintea justiției acuzările sale.

„Vocea Covurluiului” dă următoarele
...știri:
...— Suntem informați că s'ad făcut pro-

— Persoane venite din Brăila asigură
...că acolo s'ar fi aranjând un pod peste
...Dunăre de către armata noastră (?)

SCRISORI ADRESATE

TIMPULUI

Rimnicul-Vălcii.

Do-nnule Redactore!

Desgustul faptelor ce se petrec în acest
...județ, făcându-ne a perde răbdarea suntem
...nevoiti a le da publicității. Aci numai

Revouția și Revouționarii
...de
...D. P. Teulescu.

Librăria Ch. Ștefănescu & Barasho

ELEMENTE DE CALIGRAFIE

ELEMENTE DE ARITHMETICA

ANONCIO

Un june care a practicat mai mult timp
...programa claselor primare și-a cursul în-
...ferior din liceu, și lecțiuni de matematică

pidări, s'a reintors pentru sfidarea cea mai
...nerăzinită a opininii publice de aici de
...care frații liberali fac căud le vine alăta paradă

„D-nul Plaiu a declarat procurorului, că
...nu răspunde d-sale, dară că va proba
...înaintea justiției acuzările sale.

„Vocea Covurluiului” dă următoarele
...știri:
...— Suntem informați că s'ad făcut pro-

— Persoane venite din Brăila asigură
...că acolo s'ar fi aranjând un pod peste
...Dunăre de către armata noastră (?)

BIBLIOGRAFIE

G. Sion. — Operile principelui

C. S. Stoicescu și D. St. Căli-

D. Mirescu. — Aritmetica cu miel

REVOUȚIA ȘI REVOUȚIONARI

Librăria Ch. Ștefănescu & Barasho

ELEMENTE DE CALIGRAFIE

ELEMENTE DE ARITHMETICA

ANONCIO

Un june care a practicat mai mult timp

programa claselor primare și-a cursul în-

ferior din liceu, și lecțiuni de matematică

— având cunoștință și de reglement-le mi-

litare, dorește d'a intra într'un internat

sau într'o familie cu condițiunile cele mai

moderate.

Tot d'odată anunță pre dd. părinți ce

sau copii în numitele clase și ai căror copii

nu s'a promovât în acest an, că posedă

cea mai fericită metodă pentru a face pe

cei mai puțin silitorii (activi) în deștal

pentru a putea fi promovați cu deplin

Succes.

A se adresa la str. Filaret N. 11 — str.

da Craiovei. N. 14.

